

haja vsak dan razen sobot, nedelj
in praznikov.
Issued daily except Saturdays,
Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravni prostori:
2657 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

CHICAGO, ILL., PETEK, 15. NOVEMBRA (NOV. 15), 1935. Subscriptions \$6.00 Yearly
STEV.—NUMBER 224
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918

Italija je provocirala krvave izgrede v Egiptu

Dva ubita in mnogo ranjenih v Kairu pri demonstracijah proti Angliji. Mussolini grozi z "zobom za zob" vsem državam, ki so ga udarile s sankcijami; vsako državo bo posebej informiral, kakor se bo maščeval. Italijani tepeni na južni abesinski fronti; 1800 ubitih

Rim, 14. nov. — Papež Jij XI. trudi na vse mogoče načine, da odvrni sankcije Lige narodov proti Italiji. Papeški nuncij v Kairu deluje noč in dan, da bi pridobil Lavala, naj pritise Anglijo za odgovorene sankcije.

London, 14. nov. — Poročilo iz Kaira se glasi, da so se iz egiptovskih nacionalistov nekaj danes ponovili in dva nacionalista izrednika sta bila ustreljena.

Kairo, Egipt, 14. nov. — Dva egiptovska izrednika sta bila ustreljena in mnogo ranjenih pri demonstracijah, ki se izvajajo proti Veliki Britaniji med praznino "dneva neodvisnosti". Domača policija je zaustavila izgrede in zvečer je bilo na ulicah Kaira mirno. Nemiri in spopadi so bili tudi v drugih krajih Egipta, toda glavni žubor je bil v Kairu, kjer je v mesecu na delu italijanska, italijanska propaganda, da izzove napad proti Angliji, ki ima prolektorat nad Egiptom.

Izgrede je izvalil Nahas paša, ki je v svojem vitrioličnem govoru opozoril na zvečer na Anglijo in pozval sedanjega egiptovskega vladarja, naj takoj odstopi, ker je v službi Anglije. Nahas paša je eden voditeljev nacionalistične stranke, ki zahteva popolno neodvisnost Egipta in priklonitev k anglo-egiptovski kolonijalni južni od Anglije — k svobodnemu Egiptu.

Velika množica, broječa več tisoč glav, se je nato valjala po mestu in demonstracijah proti Angliji. Zaman se je policija trudila, da mirno ustavi demonstracije; zadnji so napadli policijo s kamenjem in drugimi predmeti. Čim je pa policija začela streljati na demonstrante, so se predniki kmalu razpršili. Okrog 50 policajev je bilo ranjenih in 200 izrednikov je bilo aretiranih.

Položaj je še vedno napet, kajti ljudstvo je silno razburjeno. London, 14. nov. — Iz Rima poročajo, da so protianglijski izredniki v Egiptu okorajžili Mussolinija, ki bo zdaj ponovno zahteval, da Anglija umakne svoje vojne brodove s Sredozemnega morja. Diplomatični razmeri med Anglijo in Italijo so se v zadnjih dneh v popolnem zastoju. Kot vzrok temu so navajali, da Mussolini čaka na izid volitev na Angleškem.

Rim, 14. nov. — Mussolini se je odločil za postopanje po svežemški doleži: zob za zob in glava za glavo! Italija je že podala separatne proteste vsem 60 državam, ki so se izrekle za sancijske proti njej v Ligi narodov. Italijanski uradni krogi pravijo, da to je bil le začetek.

Zdaj Italija pošlje vsaki državi posebej noto z obvestilom o razglasitvi. Mussolini je določil, da vsako državo posebej, z ozirom na njen položaj in glavne trgovske vire, svoje sankcije; vsaka država bo "posvarjena", kaj to čaka, če ne ignorira Ligi narodov, ki imajo stopiti v njegovo prihodnji ponedeljek.

Družiti. Francoska Somalijska, 14. nov. — Abesinske čete so v napadu na eno od taborišč na srednji fronti nedaleč od Gornjega Abesinskega napad je bil zasede kakor strela z neba. Italijani, ki so se pomikali v svojim transportom proti Gornjemu Abesinskega, so pričakovali tega na-

Domače vesti

Iz Minnesote
Chisholm, Minn. — Tu je umrl mladenič Frank Vidmar, star 24 let in rojen tu. Bolehal je več let. Bil je član SNPJ. — Rozi Čampa, članica društva 322 SNPJ, se je zadnje dni poročila z mladim rojakom iz Eveletha.

Nagla smrt v Penni
Bridgeville, Pa. — Nagle smrti za pljučnico je umrl Frank Zupančič, star 52 let in doma iz Zernovnika pri Krškem. Bil je večletni član in zdaj predsednik društva 295 SNPJ.

Se o avtni nesreči
Library, Pa. — Henry Lamut, ki je bil zadnji teden poveljen po avtu pred svojim stanovanjem in še tisti dan umrl v bolnišnici, je bil v Ameriki 29 let in tu zapuščal ženo in dva sinova, v starem kraju pa očeta, dva brata in dve sestri.

Nov grob v starem kraju
New Duluth, Minn. — John Debeljak je prejel žalostno vest, da je v Zlebiču v stari domovini umrl njegov brat v starosti 43 let. V Ameriki zapuščal brata in sestro (Johano Kočvar v Clevelandu), v starem kraju pa ženo in šest otrok ter brata in sestro. Bil je vojak v svetovni vojni in ujetnik na Ruskem.

Clevelandke novice
Cleveland, — V bolnišnici je umrl Frank Ivančič, star 40 let in doma iz Malih Loč pri Hrušici na Notranjskem. V Ameriki je bil 22 let in tu zapuščal ženo in štiri otroke. Bil je član društva 139 SNPJ. — Pri avtni nesreči je bil težko poškodovan 22-letni Frank Zajc, sin Jos. Zajca. Leži v bolnišnici s prebito lobanjo.

Fant obstreljen na lovu
Calumet, Mich. — Jos. Gorše iz Kentona je bil pred kratkim težko obstreljen na lovu, toda ostal bo pri življenju. Star je 14 let.

Pohabljenka prosi zdravniške smrti

Buffalo, N. Y. — Miss Anna Becker, stara 34 let, ki je bila pred dvema letoma poveljena po avtu in tako pohabljenka, da ne bo nikdar več zdrava, je te dni naslovila na lokalno zdravniško organizacijo apel, naj postavijo izmed sebe zdravnika, ki jo na lep način usmrti. Miss Becker pravi v apelu, da njeno življenje je že dve leti strašna muka in nevredno trpljenja, ki ga mora prenašati. Rada bi izvršila samomor, a nima poguma. Zdravniška organizacija je pa njeno prošnjo zavrgla z legalnega stališča.

Meta Berger bo govorila o Rusiji

Chicago. — Meta Berger, žena pokojnega socialističnega vodje in kongresnika Victorja L. Bergerja, bo v četrtek, dne 6. decembra, govorila na velikem shodu v Chicagu o napredku v sovjetski Rusiji. Shod aranžira socialistična stranka in se bo vršil v Delavskem liceju na Ogden in Kedzie. Mrs. Berger je obiskala Rusijo zadnje poletje in je jako navdušena prišlejšina boljševiškega — "ekspertimenta".

Roosevelt bi rad videl nižje obresti

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je v sredo pred časnikarji izrekel željo, da bi rad videl nižje obresti od posojil na farme in druga posestva. Rekel je, da je obrestna mera šest odstotkov previsoka.

Bankirji proti zvezni intervenciji

Vladni uradnik pobija argumente nasprotnikov

Washington, D. C. — Največji nazadnjaki v Ameriki kričijo, da vladno vmešavanje v blaginje aktivnosti ovira vrnitev blagostanja. Tisti, ki želijo, da se država postavi spet na trdno gospodarsko podlago, bi morali delati na to, da dobi velebiznis spet proste roke.

Velebiznis je imel popolnoma proste roke pod Hardingovo, Coolidgevo in Hooverovo administracijo. Kako so bankirji in drugi reakcionarji izabili to prostost, kažejo dve vladni izjavi, ki sta bili pravkar objavljene.

Leo T. Crowley, načelnik Federal Deposit Insurance Corp., je podal izjavo, v kateri pravi, da je 10,200 komercialnih bank, ali 42 odstotkov vseh bank, zaprlo vrata v dobi od 1. januarja l. 1930 do 30. decembra l. 1934. Vloge v teh bankah so znašale \$7,500,000,000, toda od te vsote bodo vlagatelji dobili največ \$3,000,000,000.

Izguba, ki so jo utrpeli vlagatelji, znaša torej nad štiri milijarde dolarjev. To je 5 odstotek več nego vsota, ki jo je Harry L. Hopkins, načelnik federalne rešitvene administracije, potrošil za nasiljevanje revežev, odkar je na krmilu Rooseveltova administracija.

Toda bančne izgube bi bile nedvomno večje, ako ne bi bila federalna vlada intervenirala. Jesse Jones, načelnik federalne korporacije za rekonstrukcijo financ, je dokazal, da je federalna vlada posodila bankam tri milijarde dolarjev, da jih je tako obvarovala pred polomom.

Bankirji in industrijski magnati se ne bi smeli pritoževati proti vladni intervenciji, od katere zanjejo največ koristi.

Velika delavska zmaga v Angliji

Delavska stranka podvojila mandate

LONDON, 15. nov. — Kolikor je bilo znano danes zjutraj ob treh, je izid večeršnjih splošnih volitev na Angleškem sledeč:

Baldwinova vlada 167, opozicijska 87 mandatov. V opoziciji imajo socialisti (laburisti) 78, liberalci 9 in neodvisni socialisti eden mandat.

Doslej prešteti glasovi je bilo odločnih: za vlado 4,444,697, za opozicijo 4,138,658.

Linčarski umori so "volja ljudstva"

Columbus, Tex. — Okrajni pravdnik O. P. Moore je dejal te dni z ozirom na linčanje dveh zamorskih dečkov: "Jaz ne pravim državljanom, ki so to storili, drhal. Njihovo dejanje je ljudska volja" ... (In ljudska volja je božja volja ...)

Vozniki taxi- jev zmagali

Portland, Ore. — Po enem tednu stavke so tukajšnji organizirani avtni izvoški dobili skrajšanje delovnika z deset na devet ur in zvišanje plače od \$2.50 do \$3 na dan, poleg 30% "komisije" od dohodkov preko osem dolarjev.

Tapetniki do- bili zvišanje

Tacoma, Wash. — Dvateletna stavka je okrog 100 organiziranih tapetnih delavcev prisilila zvišanje plač od sedem do deset centov na uro.

ZADRUGE NADKRIL- JUJEJO PRIVAT- NA PODJETJA

Zadružni delavci imajo boljše pogoje ko pri kapitalistih

DELAVSKA EMAN- CIPACIJA

New York. — Delavci v zadružnih podjetjih v Evropi imajo povsod veliko boljše delovne pogoje ko delavci v privatnih tovarnah, pravi profesor James C. Drury z newyorške univerze, ki se je v družbi ameriških zadružnih voditeljev vrnil z daljšega potovanja po Angliji, Danskem, Švedskem, Finskem in Rusiji, kjer so študirali zadružno gibanje.

"Med mnogimi prednostmi, katere uživajo delavci v zadružnih podjetjih, so značilne delavne brez priganjstva, dva tedna plačanih počitnic na leto, družabni klubi, prilike za šolanje in višje plače.

"Zadružne trgovine povsod nadkriljujejo privatne. Imajo moderna poslopja in so najboljše in najlepše urejene. Ta sposobnost je posledica dejstva, da zadružno gibanje po vseh državah polaga veliko važnost na svoje šole, v katerih trenirajo vodje trgovin in pomočnike. Važni učni predmeti v zadružnih kolegijskih so nakupovanje, urejanje izloženih oken, analiziranje produktov in kontrola inventarja."

Večinoma vsi eksekutivni uradniki mogočnih evropskih trgovin so se povzpeli na vrhove mesta iz vrst uslužbencev, pravi profesor Drury. Praktično znanje so dobili pri delu, teoretično izobrazbo pa v zadružnih šolah. In ker so tudi zadrugarji po večini delavci, insistirajo za višje delavske standarde za uslužbence. Posledica tega je, da imajo zadruge pridne in sposobne delavce, s katerimi postopajo kot z ljudmi in ne kot z navadno delavsko paro po kapitalističnem načinu.

V Angliji in na Škotskem morajo vsi zadružni delavci in uslužbenci spadati v unijo, pravi dalje profesor Drury. To jim daje tudi besedo pri določanju delovnih pogojev. Zadružna podjetja Anglije upoštevajo nad sto tisoč delavcev v trgovinah in tovarnah.

Vse trgovine na drobno je v Angliji 12.7% v zadružnih rokah, živčne, oblačilne in pohištvene trgovine pa skoraj polovico. Lansko leto je njih promet narasel za deset odstotkov, v privatnih trgovinah pa štiri odstotke. Po sorazmerni velikosti blaznisa so angleške zadruge močnejše kakor na primer veržne trgovine v Ameriki.

Z ozirom na splošne razmere v šandinavskih deželah, kjer je zadružništvo mogočen ekonomski in socialni faktor in kjer se življenjski standard stalno dviga, vidi ekspedicijski profesorja Druryja v tamšnjem političnem in gospodarskem razvoju "srednjo pot med komunizmom in kapitalizmom, po kateri bo mogoče doseči socialna smotrnost komunizma brez revolucije in izgube osebnih svobod ter demokratskih načel. Za to prehodno pot naj se Amerika učí in posnema evropske zadružne države."

Kanada ima dober kredit

Ottawa, Kanada. — Da šestletna depresija ni imela posebnega učinka na kanadski kredit, je dokaz nova vladna bondna izdaja v vsoti \$75,000,000. Dasi ti bondi določajo nižje obresti od prejšnjih, so bili pokupljeni v treh urah po izdaji.

Parniški baroni jezni na zmerni list

Napovedali so mu bojkot, ker noče barvati novic

San Francisco. — (FP) — Arogantnost paroplovnih baronov je dosegla tudi ultrakonservativni meščanski list San Francisco Chronicle, kateremu so napovedali bojkot, ker noče proti pristanišnim delavcem nastopiti s komunističnim bavlom, marveč prinaša objektivna poročila o sporih med delavci in podjetniki.

Tej plutokratski aroganci se čudijo tudi pristaniški delavci, ki v tem meščanskem listu ne vidijo nobenega zagovornika. "Kaj vraga pa podjetniki hočejo?" se čudijo zdaj.

Z ozirom na to jezo pristaniških interesov je Chronicle priobčil uvodnik na prvi strani, ki pravi med drugim:

"Kakor je razvidno že nekaj časa, se neko številko lokalnih ljudi s strani pristaniške podjetniške skupine ne strinja s prizadevanji Chronicle, da poroča z ozirom na tekoče razmere v pristanišču kolikor mogoče objektivno in brez vseh predsodkov ali naklonjenosti.

"Stališče teh ljudi je, da so za nepokoje na pomolih, s katerimi je prizadeto mesto že nad leto dni, odgovorni edino komunist, vendar česar bi morali vsi listi, vključno s Chronicle, prinašati take izjave in novice, ki bi bile v skladu s stališčem delodajalcev."

Uvodnik dalje pravi, da je vprašanje tega lista prišlo pred sejo smerničnega odbora Waterfront Employers' zveze, kjer je bilo "predlagano, ako se Chronicle ne poda in stopi v njih vrsto, da se pridobe vsi paroplovni in industrijski koncerni za brezobziren bojkot proti temu listu." List pravi, da so se to avgustu vsi strinjali, toda za enkrat je ostalo le pri tem.

Stavka v prodajal- nicah v St. Louisu

Stavka nastala, ker družba ne mara podpisati pogodbe

St. Louis, Mo. — (FP) — Tristo Krogerjevih trgovin v tem mestu je prizadetih po stavki, ki je nastala, ko družba ni marala obnoviti kolektivne pogodbe in je podaljšala delovnik s 44 na 48 ur ter preklicala starostne pravice.

Pred vsemi trgovinami in pekarnami je Warehouse Employe's union 667 postavila stavkovne straže. Stavkarjem pomagajo tudi simpatičarji. Unija daje dnevni buletin, ki se izkazuje za učinkovito orodje posebno v zadnji stavki plinskih delavcev.

Stavkarji zahtevajo poleg starega delovnika in starostnih pravic tudi zvišanje plače vsled draginje. Unija apelira za sodelovanje tudi na brezposelne, katere urgira, naj ji pomagajo pri piketiranju, svoja rešitvena načela pa naj transferirajo v druge trgovine. Stavka je naperjena tudi proti trgovinam Piggy Wigly družbe, ki je v St. Louisu Krogerjeva podružnica.

Boj za neodvisnost Nove Fundlandije

St. John, N. F. — Vzpostavitev samostojne vlade v britski zvezi držav je cilj nove politične stranke, ki je bila ustanovljena v Novi Fundlandiji. "Križarji" je ime, ki si ga je ta stranka izbrala. Shodi, ki jih sklicuje v različnih krajih otoka, so številno obiskani. Otok je pred nekaj leti dobil formo kolonizarske vlade, ko je zabredel v finančne potežkoče.

RAZVLJANJE DE- LAVSKE STRAN- KE V CHICAGU

Zadnja konferenca pokazala bodočnost gibanja

UNIJE V VODSTVU

Chicago. — Zadnja konferenca gibanja za ustanovitev delavske stranke v Chicagu in Illinoisu, ki se je vršila prošle nedelje, je pokazala izredno živahnost in večje zanimanje med organiziranim delavstvom za neodvisno politično akcijo. Zastopanih je bilo po 150 delegatih 62 krajevnih unij in dva osrednja unijaka odbora (joint boards). Več unij je tudi poslalo opazovalce. Njih mnenje je bilo na splošno, da se njih organizacije sigurno pridružijo, ko dobe poročila.

Okrajna delavska stranka je bila ustanovljena že na predzadnji konferenci, katere se je udeležilo okrog 60 unij. Ker je bilo v preteklosti že več takih strank ustanovljenih, si ni bilo na ustanovni konferenci možno ustvariti zanesljive sode. Vprašanje je bilo ali se bodo unije tudi pridružile gibanju in poslane zastopnike na prihodnjo konferenco.

In zadnje zborovanje je pokazalo, da ima gibanje bodočnost in da sloni na zdravem priletu. /odilni elementi, med katerimi je več socialistov, ki so aktivni v unijah, so dali gibanju smerice, ki gredo za tem, da se nova stranka najprej utrdi med unijskimi in šele potem odpre vrata drugim delavskim in progresivnim skupinam. To bo garancija, da bo stranka res delavska, pravi voditelji.

Na prošli konferenci je bil izvoljen organizacijski odbor, v katerem ima vsaka organizacija enega člana. Naloga tega odbora je, da obišče vse krajevne unije ali čim več teh in jih pridobi za novo stranko. Krajevnih unij je v Chicagu nad 500. Ko se bo pridruživši dovolj veliko število, bo prišlo vprašanje endosiranja pred Čikaško delavsko federacijo.

Konferenca je tudi zaključila v načelu, da bo pozneje povabila na pristop in sodelovanje razne druge delavske skupine — klube praznoselnih, podporni društva, zadruge, simpatične politične stranke itd. — in ko se gibanje razširi na državo, bodo skušali pridobiti tudi farmerske organizacije.

Letni aeseament za organizacijo je pet dolarjev. Stranka sprejema tudi individualne člane za dolar na leto, toda za enkrat je to članstvo omejeno le na člane unij.

V bližnji bodočnosti se bo vršil večji javen shod, na katerega bodo skušali dobiti za glavnega govornika Francis E. Gorman, podpredsednika tekstilne unije, ki je na zadnji konvenciji ADF vodil boj za resolucijo za ustanovitev delavske stranke.

Eksekutiva je tudi dobila nalogo, da nastavi stalnega tajnika, ki bo posvetil ves svoj čas gibanju. V ta namen bo finančni odbor skušal zbrati \$750. Sedanji tajnik je George Mead, član bratovščine kurjačev in strojevodij in aktiven socialist, predsednik pa David McVey, znani unionist v Chicagu.

Vseh delegatov je bilo okrog 150. Konferenca je nagovoril tudi Paul Porter, delavski tajnik socialistične stranke in zdaj urednik Kenosha Labor News, glasila centralne unije. Delegatje so pokazali veliko zanimanja za veliko delavsko zmago v Readingu, Pa., in Bridgeportu, Conn., kjer so socialisti pri zadnjih volitvah popolnoma osvojili mestne vlade. V nobenem teh (Dr. je na 2. strani.)

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Prva operetna premijera — Mamzelle Nitouche

Prva letošnja operetna premijera v ljubljanski operi je bila Hervejeva opereta "Mamzelle Nitouche" (Mamzel Nituš). Prava za prav ni opereta v današnjem smislu besede in jo je komponist Herve imenoval "muzikalno komedijo", libretista pa celo za "comédie vaudeville". Z današnjo opereto ima mnogo pesmi, ki so vpletene med pevskimi točkami, v vsem pa je visoko nad nivo današnje lahke operetne produkcije. Libretista Melhiac Millaud sta napisala tekst in glasbo, ki je treba pojasniti, da sta napisala dva libretista, ki sta napisala tudi tekst opere "Caribian" ter celo kopo drugih operetnih in operetnih tekstov (tudi "Mamzelle"). Libretto je napisan tako spretno, da jo v Franciji uporabljajo lahko tudi brez glasbe, kot lahko komedijo. Kar je glasbenih točk, so tako zanimive, da jih je treba ueteti, da ne izgube nič, če jih igralec samo deklamira. Seveda je tudi tekst teh pesmi zabavnega, ki pa mu ne manjka duhovnosti.

Zgodba je naslednja: prvo in drugo dejanje se vršita v samostanu, kjer vzgajajo in šolajo dečlice. Med gojenkami je tudi Deniza. Ta je, kakor tudi druge gojenke, zelo razposajena, a ker je samostanska stroga disciplina, se mora kazati tudi pobožno in sramežljivo. V tem je Deniza od gojenk najboljša, zato jo imajo prednica tudi zelo rada, posebno se, ker je hkrati tudi dober učenka. Toda hudomušna ženska Deniza ne da miru. Izvohala je za samostanski organist Celestina, ki uči petje, hodi vsak večer na skrivaj iz samostana v gledališče, kjer se vršijo skušnje za opereto "Babet in kadeš". To je napisal Celestin na skrivaj. Ustvarjati tako posvetno glasbo v samostanu bi bilo pač preveč. Zato se je tudi kot kompozitor podpisal za Floridana. Deniza je vse to izvohala in naučila se je na skrivaj vse pesmi iz te operete na pamet. To prizna Celestin in ga prosi, da bi šla ponj v njim v gledališče, čemur organist seveda upira na vse pretege. Toda tedaj pride mlad oficir, ki so mu namenili Deniza. Prednica ne dovoli, da Deniza gre v gledališče. Deniza ne strpi in pobegne iz hotela v gledališče. Ker opereto na pamet, reši prejšnjega s svojim nastopom, ker je glavna pevka sredi predstave odstopila. Celestin doseže upeh, oficirja pa povabi v kazino. Deniza se s sabo v kazino odpravi in plesu. Tako zamudi Deniza tudi polnočni vlak. Deniza je tudi oni, ki je namenjen Denizi za moža, a se seveda ne pozna med sabo. Oficirja zaljubi Denizo. Celestin se vrne zjutraj v samostan in se zlažeta prednici, da se sredi poti v Pariz vrnila Deniza, ker je Deniza zvedela, da mora v Parizu pred oltar, kar za njo svoje pobožnosti. Seveda je vse to zlagava. Tedaj pride oficir-ženin poveča v samostan, da Denize ne strpi, ker se je zaljubil v neko izven (namreč v Denizo, ki pa je zlagava za Nitušo). Govorila je z njima je španjolski, ki jo odstranila in oficirja, da stoji pred igralno mizo. Ampak Deniza oziroma Deniza v eni osebi. Seveda je Deniza v koncu se odigravata samostanu, kažeta nam živahno gojenko, ki pa brž začne prepevati pobožno pesem, če se bližajo tiste in prednica, srednja Deniza pa kažete kontrastno življenje v gledališču. Deniza med oficirji. Pesmi,

Iz Avstrije

Avstrijski kmetje so zelo razburjeni, ker je vlada odredila, da smejo prodajati mleko samo mlekarškim zadrugam in ga ne smejo prodajati več naravnost konzumentom. S tem je vlada dala mlekarškim zadrugam monopol na mleko, ki sedaj poljubno diktirajo cene mleku, medtem ko kmetje dobe za mleko manj kot prej, ko so ga lahko sami prodajali. Oškodovan je s tem tako kmet, kakor konzument, dobiček pa spravljajo velike dunajske mlekarne, pri katerih so vpisani kot delničarji in zadrugarji, tudi vplivni avstrijski politiki, ki o živinoreji in mlekarstvu niti pojma nimajo. Nadalje je izdana zapoved, da se imajo po vsem pooblaščenju ustanovljati mlekarne zbirne zadruge, katerih član mora postati vsak kmet, ki mora za vsako svojo kravo plačati 20 šilingov deleža. Če žandarji ali policaji zalotijo kakega kmeta, da na svojo roko prodaja strankam mleko in maslo, mu pridelek odvzamejo in ga povrh še kaznujejo. S tako stanovitvijo so kmetje vedno bolj nezadovoljni in je na primer v Dunajskem Novem mestu že prišlo do razračunavanja med njimi in oblastjo.

Palace grofov Czernin na Dunaju prezidavajo s subvencijami države in dunajske občine. Socialni demokrati so zidali delavske hiše, sedanji režim pa popravja privatne palače starih plemičev.

Avstrijska zveza grafičarjev je imela, ko je fašizem prevzel organizacijo, 1.100.000 šilingov imetja. Sedanji režim je od tega imetja zapravil že 800.000 šilingov. — Seveda imajo grafičarji nekaj svojega imetja še v inozemstvu, ki čaka na boljše čase, ko se vrne svoboda strokovnih organizacij. — Režim se v svojem poročilu pritožuje, da delavstvo bojkotira režimske organizacije ter da imajo svoje gibanje.

Režim poslabšuje delovne pogoje dunajskim občinskim nameščencem, ker hoče s tem sanirati finance, ki so bile pod vodstvom socialnih demokratov najboljše. — Tudi odstopilsi finančni minister dr. Buresch je nedavno izjavil, da ga je groza pred finančnim položajem v Avstriji prihodnje leto.

Avstrijski režim proti malim obrtnikom. — Dunajski prevoznik Graef se sklicuje na mnenje zaščitnika male obrti Stokingerja (minister), ki pravi, da je treba zaradi konkurence omejiti malo obrti; to pa zaradi tega, ker je škodljiva državno-financijsko in politično, je destruktivna in nepatriotičnega prepričanja. Velika podjetja so pa — državotvorna.

Knez Starhemberg ima telesno stražo. — Starhemberg je dobil telesno stražo, ki jo tvorijo tri kompanije po sto mož. Vsaka kompanija ima pet strojnih pušk. Straže pa vzdržujejo davkoplačevalci.

Propaganda radikalnih socialistov. — Pol ure po vaji zračne obrambe Dunaja so revoluc. socialisti po vseh hišah "obrambene okoliš" razdelili letake, ki so prav posebno odjeknili med prebivalstvom. Ze pred vajo je policija zaprla okoli 150 zavednih sodrugov in nekaj nacistov, toda razdelitev letakov po vaji je pokazala, da policija ni zajela pravih.

Hitlerju nas hočejo izročiti. —

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

1657-59 Lawndale Ave., Chicago, Ill.

17. junija 1907 v državi Illinois

Tel. Rockwell 4904

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBOR:

VINCENT CAINKAR, predsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
LAWRENCE GRADISHEK, tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:

FRANK SOMRAK, prvi podpredsednik.....906 E. 74th St., Cleveland, O.
JOHN E. LOKAR JR., drugi podpredsednik.....1198 E. 170th St., Cleveland, O.

GOSPODARSKI ODBOR:

MATH PETROVICH, predsednik.....896 E. 140th St., Cleveland, O.
ANTHONY CVETKOVICH.....983 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.
JOHN OLIF.....149 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.

POROTNI ODBOR:

JOHN GORAEK, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON ŠULAR.....Box 27, Arma, Kans.
JOHN TRČELJ.....Box 267, Strabane, Pa.
FRANK PODBOJ.....Box 61, Parkhill, Pa.
FRANK BARBICH.....19511 Muskota Ave., Cleveland, O.

NAZORNI ODBOR:

FRANK ZATZ, predsednik.....3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
FRED MALGAI.....25 Central Park, Peru, Ill.
JACOB AMBROZICH.....418 Pierce St., Eveleth, Minn.

POBORA — Koroščenec in glavni urednik, ki deluje v gl. uradu, se vrši takole: VSA PISMA, ki so namenjena na pogoje gl. predstavnika, naj se naslovijo na predstavnika, VSA PISMA, ki so namenjena na pogoje gl. predstavnika, naj se naslovijo na predstavnika, VSA PISMA, ki so namenjena na pogoje gl. predstavnika, naj se naslovijo na predstavnika.

RAZPRAVA O NOvem zakonu okrevanja

Voditelji delavstva in industrij pozvani v Washington

Washington, D. C. — George L. Berry, federalni koordinator industrijske kooperacije, je pozval pet tisoč zastopnikov delavstva in delodajalcev, naj se udeležijo konference, ki se odpravi v Washingtonu 9. decembra. Na tej konferenci bodo skušali izdelati program glede odprave brezposelnosti in vzdržanja bižniškega in delavskega standarda.

Glavno vprašanje, ki bo predloženo tej konferenci, bo, ali naj Amerika dobi nov zakon gospodarske obnove. Berry je pojasnil časopisnim poročevalcem, da vlada ne bo sugestirala nobenega programa, pač pa bo pripravila reprezentantom obeh grup, naj ga sami sestavijo. "Ako se bosta obe skupini izrekli, da sta naklonjeni vladni regulaciji industrij, se bo to tudi zgodilo," je rekel Berry.

Po otvoritvi konference bodo organizirani posamezni odseki, v katerih bodo zastopani delavci in delodajalci in reševali bodo skupne probleme. Zaključki, ki bodo doseženi na separatih sestankih, bodo predloženi v obojestrni konferenci. Ti bodo tvorili jedro programa in namerne poznejše akcije.

Berry je rekel, da se je 73 odstotkov, katerim je naslovil apel, odzvalo povabilu. Voditelji organiziranega delavstva so se soglasno odzvali apelu.

Nekateri pristaši Rooseveltove administracije se ne strinjajo z Berryjevo akcijo. Boje se namreč, da bodo napadi industrij, ki se ne strinjajo z "new dealom", dobili veliko publiciteto v časopisju. Mnogi tudi naglašajo bojazen, da bo konferenca izžvala novo kontroverzo glede odnosov med delavci in delodajalci.

Scottsborski zamorci ponovno obtoženi

Scottsboro, Ala. — Deveterica znanih mladih črncev, ki je že štiri leta v zaporu na obtožbo posilstva dveh belokožnih žensk in katera je bila že dvakrat in deloma trikrat obsojena na smrt, a vse te obsoje so bile razveljavljene po vrhovnem federalnem sodišču, je bila 13. novembra ponovno obtožena istega zločina po tukajšnji okrajni velepoto. Vses proces proti tem zamorcem pojde spet od kraja. Med veleporotniki je bil to pot tudi eden zamorski farmar, ki je tudi glasoval za obtožbo.

Nova stavka proti "zaščitni plači"

Mineola, N. Y. — Pri projekti WPA na Long Islandu je zastavkalo dva tisoč gradbenih delavcev proti "zaščitni plači", ki znaša \$93.50 za 120 ur dela na mesec. Stavko so oklicale gradbene unije in se pričakuje, da bodo "leteči škadri" potegnili v stavko še 3000 relifnih delavcev. Zahtevajo unjako lestvico, ki znaša za izrjene delavce dolar in pol na uro.

Črnci se oprijemajo združništva

Iz nič so zgradili svojo največjo živežno trgovino

Gary, Ind. — V treh letih so tukajšnji zamorci zgradili iz nič največjo združno živežno trgovino med ameriškimi zamorci. Prišli so jo graditi januarja 1932, ko se je zbrala skupaj mala skupina zamorcev in ustanovila nakupovalni klub s \$24 kapitala. Do konca leta se je ta klub razvil v trgovino z enim klerkom in upraviteljem.

Ta trgovina je zdaj postala že važen gospodarski center tukajšnjih zamorcev, katerih je v Garyju okrog 20,000 in od teh približno polovica na relifni listi. Od početka ko se zamorski trgovci amejali temu poskusu in bili sigurni, da bo vse skupaj propadlo. Danes se več ne smejejo. Zadruga stalno raste in ima v članenih že 400 družin. Njen letošnji promet bo znašal nad \$35,000, kar je deset tisoč več kakor pa znaša promet vsake od treh največjih zamorskih trgovin v Ameriki. Leta 1930 je bil povprečni promet 713 zamorskih trgovin v deželi le okrog osem tisoč na leto; kar po kazuje izredno nizko kupno silo zamorskega prebivalstva.

Ta zadruga je že tudi organizirala kreditno unijo, v načrtu pa ima otvoritev več podružnic v Garyju, Indiana Harborju in v East Chicagu. Odprla bo tudi združno gasilsko postajo.

J. L. Reddix, predsednik te zadruge, vidi v združništvu sredstvo za ekonomsko emancipacijo ameriških zamorcev. "Nad vse presenetljivo in razveseljivo je, ko človek vidi vstajenje novega življenja med revnim ljudstvom ob razvijanju združništva med njimi. Vataja novo upanje med nami, ko človek vidi v direktoriju in vodstvu trgovin navadne delavce, ki so bili še nedavno ničle. To je kontribucija združništva k rešitvi problemov mojega ljudstva," zaključuje Reddix.

Uslužbeni relifnih uradov, ki so oklicali stavko kot protest proti redukcijam, piketirajo glavni stan newyorške relifne administracije.

Dolina meseca

ROMAN

Epizod JACK LONDON—Poslovenil Vladimir Levstik

"Oh, ničesar ne mislim kupiti," je rekla Saxon. "Sama delam take reči, kakor jih imate vi tukaj, pa bi rada vedela, koliko plačujete zanje — na primer za onole jutranjo čepico, ki je v oknu."

Zenska je bistro blisnila z očmi na Saxoni no levico, opazila neštete drobne vbode na kazalcu in osredineu in nato večje premerila njeno obleko in obraz.

"Ali znate delati take stvari?"

Saxon je pokimala.

"Dvajset dolarjev sem plačala ženski, ki je to napravila."

Saxon se je premagala, da ni krčevito hlipnila; najprej je bilo treba hladno pomisliti. Mercedes ji je dala dvanajst dolarjev. Po tem takem jih je bila spravila osem v svoj lastni žep, med tem ko je bila dala ona, Saxon, blago in delo.

"Ali bi mi pokazali, prosim, še druga ročna dela — nočne halje, srajce in druge take reči, in povedali, kaj plačujete zanje?"

"Pravite, da znate taka dela?"

"Znam."

"Seveda," je odgovorila Saxon. "Zato sem prišla."

"Mi si zaračunamo pri prodaji samo majhen povisek," je nadaljevala ženska, "za razsvetljavo, najemino in tako dalje, saj veste, in nekaj dobička tudi mora biti, drugače nam samim ne bi bilo obstanka."

"Čisto prav," je pritrdila Saxon.

Med lepimi stvarmi, ki jih je Saxon pregledala, je našla nočno haljo in kombine svojega lastnega izdelka. Za prvo je bila dobila od Mercedes osem dolarjev, med tem ko je stala tuj osemnajst in je bila ženska plačala zanj štirinajst; za drugo je bila Saxon dobila šest, med tem ko je bila zaznamovana petnajst in kupljena za enajst dolarjev.

"Hvala lepa," je rekla Saxon, ko je natikala rokavice. "Prav rada bi vam prinesla kaj svojega dela po teh cenah."

"In jaz bi ga z veseljem kupila... če bo enako dobro." Zena jo je strogo pogledala. "Da veste: prav tako dobro mora biti kakor tole. Če bo, vam dam lahko kaj zaslužiti, ker dobim večkrat posebno naročila."

Mercedes je imela tako lahko vest, da ni niti zardela, ko ji je Saxon očitala njeno ravnanje. "Rekli ste mi, da si jemljete samo provizijo," jo je obtožila Saxon.

"Tako sem rekla in tako sem tudi delala."

"A jaz sem opravila vse delo in kupila vse blago, v resnici ste pa več zaslužili nego jaz. Jemali ste si levji delež."

"Zakaj si ga ne bi, dragica? Bila sem posredovalka. Tako je na svetu, kaj hočete? Posredovalci dobijo povsod levji delež."

"Meni se vidi to zelo krivično," je pripomnila Saxon poljalošno nego jezno.

"To očitate sveto, ne meni," je ostro odvrnila Mercedes, a s svojo staro izpremenljivostjo je takoj za tem mehkeje dodala: "Nikar se ne prepričajte, dragica. Tako rada vam imam. La, la, kaj pomeni to za vas, ki ste mladi in močni in imate mladega in močnega moža. Me ne pogledajte, ki sem starka. In stari Barry ne more bogve kaj storiti zame. On stoji z eno no go že v grobu. Njegove ledvice bodo kmalu doslužile. Pomislite, da ga moram pokopati. In to bo zanj velika čast, ker bo spal svoje poslednje dolgo spanje zraven mene. Neumen, topoglav star dedec, neroden vol, vse kaj je res; a vendar dobičnica in o hudočnosti ni v njem niti sledu. Grob je že kupljen in plačan — za zadnji obrok sem porabila tudi del tega, kar sem zaslužila pri vas. Se veliko denarja bom morala nahraniti. In Barryja utegne vsak dan pobrati."

Gustav Strniša:

Cirkularka

France se je zaletel na cesto. V daljavi je trepetal dim od hajajočega vlaka, se penil v soncu, zavijal nad drevjem in vtonil v svetlavi ves sijoč in slepeč.

France je bil truden in znančen. Zamisljen je kimal po poti, se večkrat ustavil in trenutno prislusnil. Cirkularka ga je spremljala s svojim kovinastim glasom in mu pela v slovo. Čim dalje je bil, tem težje je ujel njene glasove in tem lepši in privlačnejši so se mu dozdevali. Spočetka je brnela divje in nebrzdano, zarohnela, spet tenko zavilila, kakor zver, ki ji sklopijo za vratom železni obroč. Ko je bil že dlje na cesti, je začel v brnenju človeške glasove, mešali so se z zvoki godbe, da je razločno čul tenki klarinet, ki se je spajal z glasovi violine. In ko je bil že daleč, mu je bilo, da čuje popevko donečo iz gramofona, ki jo komaj slišno odječa poljajna.

In France se je še in še poslavljaj od cirkularke. Gospodar si je preskrbel novega žagarja, ki sta si bila v rodu in France je moral iti. Nekaj časa je še stopal po cesti med travniki. Naposled je kar klecnil na travnato

Saxon je previdno potegnila zrak v nosnice in spoznala, da je bila starka spet opita.

"Pojdiva, draga, dajte, da vam pokažem." Mercedes je peljala Saxono k veliki ladijski skrinji v spalnici in vzdignila pokrov. Rahel vonj, kakor po rožnih listih, se je vzdignil iz zaboj. "Glejte, to je moja pogrebna oprava. Tako se bom vrnila v prah."

Saxonino strmenje je raslo in raslo, ko ji je starka kos za kosom razkazovala najbolj zračno, nežno, prelestno in popolno nevestno opravo, ki si jo je mogla misliti. Mercedes je vzela iz skrinje slonovino pahljajo in jo podržala mladi ženi pred oči.

"V Benetkah sem jo dobila, dragica. — Pogledajte ta glavnik iz želvovine; Bruce Anstey mi ga je napravil tisti teden, preden je izpraznil poslednjo steklenko in si pogljal svinčenko v glavo. Vri, prislojen dečko je bil — s Coltom kalibra 44, ki je ustrelil. — Pa tale šerpa. La, la, prava liberty —"

"In vse to naj pokopljete z vami?" je zamišljeno rekla Saxon. "Oh, kakšna potrata!" Mercedes se je zasmejala.

"Zakaj ne? Umrla bom, kakor sem živela. Tako me veseli, pa je. Nevesta hočem leči v zemljo. Jaz ne maram hladne in ozke postelje. Najrajši bi imela ležišče, pogrnjeno z vsemi jutrovske mehkotami in na njem blazine — nič koliko blazin."

"S temle bi si lahko plačali dvajset pogrebov in dvajset grobov," je oporekla Saxon, zgražaje se nad takim bogokletnim pojmovanjem smrti, o kateri je bilo vendar ustanovljeno, da bodi za vse enaka. "Kar greh je, če premislím."

"Tedad se bo ujemalo z mojim življenjem," je mirno dejala Mercedes. "In stary Barry bo imel zalo nevesto, da bo ležala zraven njega." Zaprla je pokrov in vzdihnila. "Prav za prav bi mi bilo ljubše, če bi bil to Bruce Anstey ali kdorkoli izmed mojih mladih dečkov: da bi ležal zraven mene v veliki temi in z menoj vred strohneval v prah, ki je prava smrt."

Z očmi razgretimi od alkohola in obenem hladnimi od zadovoljstva je zastremela mladi ženi v obraz.

"V starih časih so pokopavali mogočnike tega sveta z njihovimi sužnji vred. Jaz, dragica, vzamem samo svoje lepe reči."

"Tedad se ne bojite smrti? — Prav nič ne?" Mercedes je odločno zmajala z glavo.

"Smrt je močna, dobra in blaga. Ne, smrti se ne bojim. Samo ljudi se bojim, kadar bom mrtva. In zato se pripravljam. Nočem, da bi me dobili po moji smrti."

Saxon jo je osupla pogledala.

"Takrat vas itak ne bodo potrebovali!" je rekla.

"O, dosti jih potrebujejo," je bil odgovor. "Ali veste, kaj se zgodi s siromašnimi starimi ljudmi, ki nimajo denarja za pogreb? Nihče jih ne pokoplje. Dajte, da vam povem. Stala sem pred velikimi vrati. On je bil čuden človek, profesor, ustvarjen za morskera razbojnika, mož, ki je predaval dijakom, namestu da bi bil naskakoval utrjena mesta ali plenil bančne blagajne. Slok je bil kakor Don Juan. Njegove roke so bile močne kakor jeklo in njegova duša takisto. In nor je bil, malce nor, kakor vsi moji mladi fantje. 'Pojdiva, Mercedes,' je dejal; 'poglejva svoje brate, da postaneva ponižna in vesela, ker nisva kakor oni — vsaj zdaj še ne. In potlej, drevi, bova večerjala s še bolj vrazjo stlastjo in jim napivala z zlatim vinom, da nama bo potem bolj zlato ob misli nanje, ki sva jih videla. Pojdiva, Mercedes.'"

"Ali so bili mrtvi?" ji je Saxon zasopla segla v besedo.

(Dalje prihodnjé.)

Mirno in počasi odgovarja in gleda dekle, ki ji kar čurkoma lijo solze.

Počasi stopata.

Poljana se zagrinja v mrak. Tintasta temina se meša z zarjo v rdečkasto opojno barvo, ki polagoma zbleda, se spreminja v umazano sivino, ki prehaja počasi v črno brezbarvnost.

Daljni griči se nizaajo in oddaljujejo, dreve tone, dolge senice se zaganjajo daleč po cesti, se oklepajo zaljubljenec in se spajajo z njima v nejasno liso.

— Kam pojdeš?

— Ne vem!

Njegov glas je truden in ubit, njegova misel je kakor mrtva.

Tedad cirkularka posebno močno zabirni, da žagar obstane:

— Ali jo slišiš? Tako mi je brnela pri delu. Mislim sem na tebe in sem bil srečen. Veš kako sem si mislil kadar je pela? Bilo mi je, da je ta žaga ura, ki kaže čas, ki vmes poje in živi z menoj, se pogreze v moje občutke, me tolaži in krepi pri delu. In čul sem njen glas, ko je šepetala, da vse mine, da bom vse premagal in si zaslužim mnogo denarja ter te naposled zaslužim. In kar čutil sem, kako je cirkularka s svojimi zobmi pomagala tretji ovire, ki sem jih slutil na svoji poti k tebi.

Pa me je varala in danes mi poje bridko melodijo slovesa!

— Pojdi in delaj, čakala te bom!

— Da, čakala me boš, a ne dolgo! Delo naju je združilo. Hodila sva po žagi in cirkularka je pela. Postal sem ti domač. Zazdelo se ti je, da sem del vaše hiše in tudi del vaše družine, saj sem bil tako skrben. Ne sam ti, tudi drugi so me imeli radi. Cirkularka je nam vsem pela, moja cirkularka!

In bila sva prvič sama skupaj. Prislusnila sva glasovom brneče žage in vesela sva bila. V soncu je sijalo zlato žaganje in pršlo okoli. Nama je bilo, da nama samo nebo siplje zlati prah, da je treba samo stegniti roke in ga zagrabiti polno perishe. In smehljaje sva se gledala in zaslišala tih ljubezen, ki je potem razcvetela med nama. Srečena sva zaživela v novem svetu ljubavi vedno bolj spoznavajoča, da je med nama mnogo skupnega, nedopovedljivega in lepega.

Ves sem se zagledal v tvoje zlate lase. Bilo mi je, da jih vsako jutro češče sončni žarki, ti sijoči češči. Vzljudil sem tvoje mirne modre oči, saj so prinesle vsak dan novo zarjo mojemu srcu. Da, vso sem te ljubil, kakor te bom zdaj vso zgubil za vedno!

— Ne govori tega!

— Čuj cirkularko! Se se sliši njeno brnenje. Ali čuješ tihe, ječeče glasove? In to so glasovi slovesa? Se gredo za menoj, se me spremljajo. A kmalu bodo predalec in vtonili bodo, le v spominu mi ostanejo.

Prav tako bo z nama! Se bom nekaj časa v tvojem srcu, še te bo opominjala cirkularka in v njenem brnenju boš čula mojo govorico, moj smeh in moje domačo pesem. Potem ti pa počasi pobegnejo, le spomin bo ostal! Kar je v spominu, ni več živo, kajti pravo življenje je samo v srcu, ker to je življenje ljubezni!"

Cirkularka je utihnila.

Obstala sta na križpotju. Milka je jokala, France je bil bled in resen.

Se sta se objela in poljubila, počakala in se tesno stisnila drug k drugemu, kakor bi se dve senici spojili v eno nagibno bitje, silno in krepko hoteče kljubovati usodi.

Naposled so jima roke omahnile in že sta klecnila vsak na svojo stran. Noč je padala na njo niže in niže.

Naročite Mladinski list, najboljši mesečnik za slovensko mladino!

Bernie Rosenkrantz je nosil to izkaznico kot posebni deputij, ko so ga gangeži ustrelili v neki restavraciji v Newarku, N. J.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

ion universally given by lexicographers and universally accepted is this: "That which relates to debates or disputations; the expression of different views or opinions; a discussion of questions of importance which call forth different expressions of opinions or views."

Vse sodnije so "controversial". N. pr. človek ima nekaj na sodišču predlagati, in ko to nasprotno stranke slišijo, predlagajo drugače in se takorekoč polastijo predloga prvega moža. Tako sta se obe stranki izpovedali vsaka po svoje in vse to da sodnji in poslušalcem vpogled, da zamorejo presojsati, koliko je resnice in pravice na stvari.

Se boljša primera bi bila v dveh enakotežkih zvonovih. Nekdo bi trdil, da imata oba zvonova tudi enak glas, drugi bi zatrjeval, da to ni mogoče, tretji bi pa lahko vprašal po vzroku in drugi bi mu moral to razložiti, namreč da zvonova vsebujeta različne primese in tako sta si potem različna v glasovih. Sedaj pa moramo slišati glas zvonov, da se prepričamo, in že smo se prepričali. Isti način je v pisavi.

V soboto 8. avg. t. l. smo videli podeželani prekrasen, navenaden besni prizor, dve dvo-barvni, blizo skupaj stoječi mavrici. Ena je imela veliko dela in bojev z debelimi plastimi megle, predno se je sčistila in je pozneje predstavljala mogočen steber, ne obok, kot njena posestrima. In bili sta čisto razsvetljeni. Čudno je pri vsem tem najbolj to, zakaj je "umetnik" izpustil vse druge barve, ki se navadno vidijo v mavricah, in se poslužil samo rdeče in modre?

Usmeril sem svoj zvedavi pogled v te krasne mavrice, kot že omenjeni deček v zvezde, da se pričue kolikor mogoče o tej skrivnostni — "celestial egimni", skrivnost, ki žaja marsikatega zemljana po vedi in znanju, kot žaja voda utrujenega potnika v vročem poletnem dnevu, predno dospe v neznano, a zaželjeno mu — "pueblo". Tako sem si tudi jaz želel ugasiti svojo žejo znanja pri pogledu in opazovanju teh dveh krasnih mavric. Toda, na žalost sem moral pristati na geslo — "no man can comprehend the ultimate nature of things", kot deček pri opazovanju zvezd na — "ad astra per aspera". Sicer se tolažimo z znanjem resnice, a prava resnica pa je vsekakor skrivnostna slika, ali kakor bi rekli — "ars est celare artem."

Moja draga mi mamica me je učila o mavrici drugače in sv. pismo pa uči zopet drugače, namreč, da je mavrica znamenje pogodbe z Bogom in zemljo, da je ne bo več potopil. Pa kakor vse kaže, ni resen v svojih pogodbah, kajti svet se še vedno pogreza in potaplja. Ne dolgo tega se je na Norveškem pogreznilo 12 kvadratnih milj zemlje, kjer je bila gosto naseljena, v morje in se jih je le malo rešilo. V državi Nebraska so bile velike poplave pretečeno pomlad. Sliši se, da se je tudi velika škala Gibraltara začela krhati, ki meri štiri milje okrog in krog in je zgodovinskega pomena. Ta skala je nosila dolga stoletja geslo vklesano na svojem hrbtu — "non plus ultra", danes pa nosi — "plus ultra". Takisto je preživela tudi strašne boje s Kartaginci in Rimljani, Francozi in Španci ter obratno, dokler je niso mojstersko v vojni izvežbali Angleži zasedli in od tedaj naprej do danes drže trdno v svoji pesti.

Angleži so toraj na tej skali in obenem trdnjavi tako močni, da bi jih ves svet ne mogel s skupno svojo mornarico premagati. Ta skala vsebuje tudi poleg naravnih votlin ogromno žrelo, iz katerega prihajajo zelo strupeni plini in je služilo vladam dolgo vrsto let za morenje na smrt obsojenih "grešnikov": zvečer so jih potisnili v žrelo žive in prihodnje jutro so potegnili iz njega mrljice. In ti "grešniki" so bili zelo koristni in delavni ljudje, kajti to so bili tisti delavci, ki so to ogromno skalo razstrelili pod vnožjem, jo zravnali, napeljali zemljo od drugod, zasadii sadno drevje in pozidali hiše, če se ne motim, prostorne za 6.000 prebivalcev. Ker skala vsebuje pitne vode, so morali u-

di rezervar za deževnico izklesati, tako da je mesto tudi z vodo preskrbljeno. Ko so sužnji vse to delo dovršili, so morali umreti v žrelu od strupenih plinov. O, ti nehvaležnost, ki si plačilo tega sveta! Te države in državni so se ravnali takrat prav po navodilu sv. pisma, ki pravi na enem mestu, "če te ne poslušajo, vzemi železno palico, udari ga po glavi in pobij ga do smrti."

No, urednik in tudi nekateri drugi me že poznajo in vedo, da sem podobno gozdarju, a — pardon, mislim reči, — dvurjav, ki se spravi nad drevesnega velikanu v upanju, da ga bo z dvema udarcema podrl in ko se zaveda, da to ne gre tako hitro, se spravi na manjšega in še manjšega tako, da ima zvečer le nekaj pokazati od svojega dela. Takšen sem tudi jaz s svojo čekarijo. Rad bi pokazal nekaj velikega in ker to ne gre, se moram omejiti na nekaj prav majhnega. Medtem se pa spominjam na pregovor, ki se glasi: "Quos Deus vult perdere, prius dementat." Those whom God wishes to destroy, he first makes mad." Urednik se bo pa morda ravnal po onemu, ki je križe zbiral in izpraševal prodajalca za ceno: "Koliko stane tale h...?" Pa mu pove, bil je predrag, potem pa zbere enega majhnega in zopet vpraša za ceno in je dobil odgovor — majhen ali pa velik je vseen hudič. Urednik pa morda poroče, "majhna ali pa velika pisava, če je "contraversial" je ne priobčim." Svet se ne bo zato podrl!

K zaključku pa še to-le: Prejel sem pismo od moje nečakinje mrs. J. A. Podboj iz Waukegana, Ill., s katerim me obvešča, da je dobila obvestilo od Northwestern vseučilišča šolske uprave iz Chicago, da je njen sin France Cankar, moj nečak v tretjem kolenu, peti najboljši učenec izmed 800 študentov v dotični šoli. Toraj mu tem potom

di rezervar za deževnico izklesati, tako da je mesto tudi z vodo preskrbljeno. Ko so sužnji vse to delo dovršili, so morali umreti v žrelu od strupenih plinov. O, ti nehvaležnost, ki si plačilo tega sveta! Te države in državni so se ravnali takrat prav po navodilu sv. pisma, ki pravi na enem mestu, "če te ne poslušajo, vzemi železno palico, udari ga po glavi in pobij ga do smrti."

No, urednik in tudi nekateri drugi me že poznajo in vedo, da sem podobno gozdarju, a — pardon, mislim reči, — dvurjav, ki se spravi nad drevesnega velikanu v upanju, da ga bo z dvema udarcema podrl in ko se zaveda, da to ne gre tako hitro, se spravi na manjšega in še manjšega tako, da ima zvečer le nekaj pokazati od svojega dela. Takšen sem tudi jaz s svojo čekarijo. Rad bi pokazal nekaj velikega in ker to ne gre, se moram omejiti na nekaj prav majhnega. Medtem se pa spominjam na pregovor, ki se glasi: "Quos Deus vult perdere, prius dementat." Those whom God wishes to destroy, he first makes mad." Urednik se bo pa morda ravnal po onemu, ki je križe zbiral in izpraševal prodajalca za ceno: "Koliko stane tale h...?" Pa mu pove, bil je predrag, potem pa zbere enega majhnega in zopet vpraša za ceno in je dobil odgovor — majhen ali pa velik je vseen hudič. Urednik pa morda poroče, "majhna ali pa velika pisava, če je "contraversial" je ne priobčim." Svet se ne bo zato podrl!

K zaključku pa še to-le: Prejel sem pismo od moje nečakinje mrs. J. A. Podboj iz Waukegana, Ill., s katerim me obvešča, da je dobila obvestilo od Northwestern vseučilišča šolske uprave iz Chicago, da je njen sin France Cankar, moj nečak v tretjem kolenu, peti najboljši učenec izmed 800 študentov v dotični šoli. Toraj mu tem potom

di rezervar za deževnico izklesati, tako da je mesto tudi z vodo preskrbljeno. Ko so sužnji vse to delo dovršili, so morali umreti v žrelu od strupenih plinov. O, ti nehvaležnost, ki si plačilo tega sveta! Te države in državni so se ravnali takrat prav po navodilu sv. pisma, ki pravi na enem mestu, "če te ne poslušajo, vzemi železno palico, udari ga po glavi in pobij ga do smrti."

No, urednik in tudi nekateri drugi me že poznajo in vedo, da sem podobno gozdarju, a — pardon, mislim reči, — dvurjav, ki se spravi nad drevesnega velikanu v upanju, da ga bo z dvema udarcema podrl in ko se zaveda, da to ne gre tako hitro, se spravi na manjšega in še manjšega tako, da ima zvečer le nekaj pokazati od svojega dela. Takšen sem tudi jaz s svojo čekarijo. Rad bi pokazal nekaj velikega in ker to ne gre, se moram omejiti na nekaj prav majhnega. Medtem se pa spominjam na pregovor, ki se glasi: "Quos Deus vult perdere, prius dementat." Those whom God wishes to destroy, he first makes mad." Urednik se bo pa morda ravnal po onemu, ki je križe zbiral in izpraševal prodajalca za ceno: "Koliko stane tale h...?" Pa mu pove, bil je predrag, potem pa zbere enega majhnega in zopet vpraša za ceno in je dobil odgovor — majhen ali pa velik je vseen hudič. Urednik pa morda poroče, "majhna ali pa velika pisava, če je "contraversial" je ne priobčim." Svet se ne bo zato podrl!

K zaključku pa še to-le: Prejel sem pismo od moje nečakinje mrs. J. A. Podboj iz Waukegana, Ill., s katerim me obvešča, da je dobila obvestilo od Northwestern vseučilišča šolske uprave iz Chicago, da je njen sin France Cankar, moj nečak v tretjem kolenu, peti najboljši učenec izmed 800 študentov v dotični šoli. Toraj mu tem potom

di rezervar za deževnico izklesati, tako da je mesto tudi z vodo preskrbljeno. Ko so sužnji vse to delo dovršili, so morali umreti v žrelu od strupenih plinov. O, ti nehvaležnost, ki si plačilo tega sveta! Te države in državni so se ravnali takrat prav po navodilu sv. pisma, ki pravi na enem mestu, "če te ne poslušajo, vzemi železno palico, udari ga po glavi in pobij ga do smrti."

No, urednik in tudi nekateri drugi me že poznajo in vedo, da sem podobno gozdarju, a — pardon, mislim reči, — dvurjav, ki se spravi nad drevesnega velikanu v upanju, da ga bo z dvema udarcema podrl in ko se zaveda, da to ne gre tako hitro, se spravi na manjšega in še manjšega tako, da ima zvečer le nekaj pokazati od svojega dela. Takšen sem tudi jaz s svojo čekarijo. Rad bi pokazal nekaj velikega in ker to ne gre, se moram omejiti na nekaj prav majhnega. Medtem se pa spominjam na pregovor, ki se glasi: "Quos Deus vult perdere, prius dementat." Those whom God wishes to destroy, he first makes mad." Urednik se bo pa morda ravnal po onemu, ki je križe zbiral in izpraševal prodajalca za ceno: "Koliko stane tale h...?" Pa mu pove, bil je predrag, potem pa zbere enega majhnega in zopet vpraša za ceno in je dobil odgovor — majhen ali pa velik je vseen hudič. Urednik pa morda poroče, "majhna ali pa velika pisava, če je "contraversial" je ne priobčim." Svet se ne bo zato podrl!

K zaključku pa še to-le: Prejel sem pismo od moje nečakinje mrs. J. A. Podboj iz Waukegana, Ill., s katerim me obvešča, da je dobila obvestilo od Northwestern vseučilišča šolske uprave iz Chicago, da je njen sin France Cankar, moj nečak v tretjem kolenu, peti najboljši učenec izmed 800 študentov v dotični šoli. Toraj mu tem potom

No, urednik in tudi nekateri drugi me že poznajo in vedo, da sem podobno gozdarju, a — pardon, mislim reči, — dvurjav, ki se spravi nad drevesnega velikanu v upanju, da ga bo z dvema udarcema podrl in ko se zaveda, da to ne gre tako hitro, se spravi na manjšega in še manjšega tako, da ima zvečer le nekaj pokazati od svojega dela. Takšen sem tudi jaz s svojo čekarijo. Rad bi pokazal nekaj velikega in ker to ne gre, se moram omejiti na nekaj prav majhnega. Medtem se pa spominjam na pregovor, ki se glasi: "Quos Deus vult perdere, prius dementat." Those whom God wishes to destroy, he first makes mad." Urednik se bo pa morda ravnal po onemu, ki je križe zbiral in izpraševal prodajalca za ceno: "Koliko stane tale h...?" Pa mu pove, bil je predrag, potem pa zbere enega majhnega in zopet vpraša za ceno in je dobil odgovor — majhen ali pa velik je vseen hudič. Urednik pa morda poroče, "majhna ali pa velika pisava, če je "contraversial" je ne priobčim." Svet se ne bo zato podrl!

K zaključku pa še to-le: Prejel sem pismo od moje nečakinje mrs. J. A. Podboj iz Waukegana, Ill., s katerim me obvešča, da je dobila obvestilo od Northwestern vseučilišča šolske uprave iz Chicago, da je njen sin France Cankar, moj nečak v tretjem kolenu, peti najboljši učenec izmed 800 študentov v dotični šoli. Toraj mu tem potom

No, urednik in tudi nekateri drugi me že poznajo in vedo, da sem podobno gozdarju, a — pardon, mislim reči, — dvurjav, ki se spravi nad drevesnega velikanu v upanju, da ga bo z dvema udarcema podrl in ko se zaveda, da to ne gre tako hitro, se spravi na manjšega in še manjšega tako, da ima zvečer le nekaj pokazati od svojega dela. Takšen sem tudi jaz s svojo čekarijo. Rad bi pokazal nekaj velikega in ker to ne gre, se moram omejiti na nekaj prav majhnega. Medtem se pa spominjam na pregovor, ki se glasi: "Quos Deus vult perdere, prius dementat." Those whom God wishes to destroy, he first makes mad." Urednik se bo pa morda ravnal po onemu, ki je križe zbiral in izpraševal prodajalca za ceno: "Koliko stane tale h...?" Pa mu pove, bil je predrag, potem pa zbere enega majhnega in zopet vpraša za ceno in je dobil odgovor — majhen ali pa velik je vseen hudič. Urednik pa morda poroče, "majhna ali pa velika pisava, če je "contraversial" je ne priobčim." Svet se ne bo zato podrl!

K zaključku pa še to-le: Prejel sem pismo od moje nečakinje mrs. J. A. Podboj iz Waukegana, Ill., s katerim me obvešča, da je dobila obvestilo od Northwestern vseučilišča šolske uprave iz Chicago, da je njen sin France Cankar, moj nečak v tretjem kolenu, peti najboljši učenec izmed 800 študentov v dotični šoli. Toraj mu tem potom

No, urednik in tudi nekateri drugi me že poznajo in vedo, da sem podobno gozdarju, a — pardon, mislim reči, — dvurjav, ki se spravi nad drevesnega velikanu v upanju, da ga bo z dvema udarcema podrl in ko se zaveda, da to ne gre tako hitro, se spravi na manjšega in še manjšega tako, da ima zvečer le nekaj pokazati od svojega dela. Takšen sem tudi jaz s svojo čekarijo. Rad bi pokazal nekaj velikega in ker to ne gre, se moram omejiti na nekaj prav majhnega. Medtem se pa spominjam na pregovor, ki se glasi: "Quos Deus vult perdere, prius dementat." Those whom God wishes to destroy, he first makes mad." Urednik se bo pa morda ravnal po onemu, ki je križe zbiral in izpraševal prodajalca za ceno: "Koliko stane tale h...?" Pa mu pove, bil je predrag, potem pa zbere enega majhnega in zopet vpraša za ceno in je dobil odgovor — majhen ali pa velik je vseen hudič. Urednik pa morda poroče, "majhna ali pa velika pisava, če je "contraversial" je ne priobčim." Svet se ne bo zato podrl!

K zaključku pa še to-le: Prejel sem pismo od moje nečakinje mrs. J. A. Podboj iz Waukegana, Ill., s katerim me obvešča, da je dobila obvestilo od Northwestern vseučilišča šolske uprave iz Chicago, da je njen sin France Cankar, moj nečak v tretjem kolenu, peti najboljši učenec izmed 800 študentov v dotični šoli. Toraj mu tem potom

No, urednik in tudi nekateri drugi me že poznajo in vedo, da sem podobno gozdarju, a — pardon, mislim reči, — dvurjav, ki se spravi nad drevesnega velikanu v upanju, da ga bo z dvema udarcema podrl in ko se zaveda, da to ne gre tako hitro, se spravi na manjšega in še manjšega tako, da ima zvečer le nekaj pokazati od svojega dela. Takšen sem tudi jaz s svojo čekarijo. Rad bi pokazal nekaj velikega in ker to ne gre, se moram omejiti na nekaj prav majhnega. Medtem se pa spominjam na pregovor, ki se glasi: "Quos Deus vult perdere, prius dementat." Those whom God wishes to destroy, he first makes mad." Urednik se bo pa morda ravnal po onemu, ki je križe zbiral in izpraševal prodajalca za ceno: "Koliko stane tale h...?" Pa mu pove, bil je predrag, potem pa zbere enega majhnega in zopet vpraša za ceno in je dobil odgovor — majhen ali pa velik je vseen hudič. Urednik pa morda poroče, "majhna